

СТАНОВИЩЕ

на доктор Григор Найденов Григоров – професор по гражданско и семейно право в Юридическия факултет на ПУ „П. Хилендарски”

На дисертационен труд на Румен Николаев Георгиев – редовен докторант в Юридическия Факултет на ПУ „П. Хилендарски“, Катедра по Гражданскоправни науки, на тема: „**Прекратяване и приключване на изпълнителния процес**“, за присъждане на ОНС „Доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право. Докторска програма: Граждански процес.

Уважаеми членове на Научното жури,

Със заповед № РД–21–118 от 18.01.2024г. на Ректора на Пловдивския университет „П. Хилендарски“, съм определен за вътрешен член от състава на Научно жури в процедурата по защита на дисертационния труд на докторант Р. Георгиев. На първото заседание на Научното жури ми беше възложено да изготвя становище на дисертационния труд.

1. Информация за докторанта.

Румен Георгиев е магистър по право на ПУ „П. Хилендарски“. Зачислен е като редовен докторант в Юридическия факултет на Пловдивския университет през 2019 г. с научен ръководител проф. С. Чернев и срок на обучение от 3 години. Отчислен е с право на защита през 2022 г. От 2022 г. е асистент по граждански процес в ЮФ на ПУ „П. Хилендарски“. Адвокат е в ПАК.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд.

Предмет на труда са въпросите на прекратяване и приключване на изпълнителния процес по чл. 433 ГПК. Дисертационният труд е в обем от 205 страници, структурирани в заглавна стр., съдържание, въведение, четири глави, заключение, декларация за оригиналност, списъци с библиография и с използвана съдебна практика. Библиографията към дисертационния труд съдържа 51 съчинения, от които 2 на чуждестранни автори.

Дисертационният труд е първото цялостно научно изследване у нас на проблемите на прекратяване и приключване на изпълнителното производство. Актуалността му се обосновава от многото спорни въпроси в практиката по прилагане на чл. 433 ГПК.

Докторантът е определил целите и методите на научното изследване. То има подчертана практическа насоченост – чрез анализ на проблемите в практиката да спомогне за по-доброто тълкуване и прилагане на закона.

Първите три глави на дисертационния труд са посветени на основанията за прекратяване на изпълнителния процес, а последната глава – на неговото приключване. При неговото разработване докторантът анализира и подлага на критичен анализ спорните и

противоречиви схващания по изследваната тема, анализира значима съдебна практика и прави редица предложения за усъвършенстване на правата уредба.

Дисертационният труд е аналитичен, изложените в него тези на докторанта по обсъжданите въпроси са формулирани кратко, ясно и са аргументирани. Докторантът използва точен юридически език и правилна научна терминология.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати и приноси.

Заслужават подкрепа тълкуването на чл. 433, ал. 1, т. 1 ГПК, според което изпълнителните производства се прекратяват когато длъжникът е внесъл дължимата на вискателя сума преди образуване на изпълнителното производство, независимо дали тя е получена, или не, *когато липсата на изпълнение се дължи на неприемането му от кредитора* (с. 28). Подкрепям и извода, че чл. 433, ал. 1, т. 1 ГПК следва да се прилага при изпълнителните дела, образувани за събиране на вземания за издръжка, както и направеното на основата на този извод предложение де леге ференда за допълнение на посочената разпоредба (с. 35). Убедителен е и изводът, че при прекратяване на производството по молба на вискателя на основание чл. 433, ал. 1, 2 ГПК не отпада с обратна сила правният ефект на извършените по делото изпълнителни действия (с. 92). Споделям критичния анализ на разпоредбата на чл. 433, ал. 1, т. 5 ГПК и направеният извод от докторанта, че тази разпоредба трябва да бъде отменена (с. 100). При анализа на различните схващания относно съдбата на правните действия, извършени до прекратяване на изпълнителното производство на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, убедително е обосновано предложението за преосмисляне на схващането в доктрината и практиката, че извършените изпълнителни действия до прекратяване на производството се обезмислят с обратна сила (с. 145). В тази връзка подкрепа заслужават и останалите изводи на докторанта във връзка с анализа на института на перемпцията (с. 170, 171), както и крайният извод (на с. 172), че този институт следва да отпадне, тъй като институтът на погасителната давност предвижда достатъчно санкционни последици за кредиторите при тяхното бездействие във връзка със събиране на вземанията им към длъжниците.

Добре аргументирани, тези изводи и направените въз основа на тях предложения де леге ференда обогатяват нашата правна книжнина и допринасят за по-доброто разбиране, правилното тълкуване и точното прилагане на закона, а редица от тях неизбежно ще предизвикат продължаването на научната дискусия или ще поставят началото на нова научна дискусия по въпросите, по които те са изразени. Същевременно извършеният анализ на правната уредба на чл. 433 ГПК относно прекратяване и приключване на изпълнителното производство свидетелства за задълбочените теоретични знания на докторанта в областта на гражданското и гражданското процесуално право, както и за неговите умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

4. Оценка на публикациите по темата на дисертацията.

Докторантът има 5 публикации по темата на дисертацията, които са имплементирани в дисертационния труд. За тях важи изцяло оценката, която давам на този труд.

5. Оценка на автореферата.

Авторефератът на дисертационния труд съдържа 32 страници. В него докторантът е представил коректно в резюме съдържанието на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси.

Към дисертационния труд може да се направят някои критични бележки. Основните от тях са следните:

Първо, структурата на дисертационния труд не е добре балансирана, а нейното оформление се нуждае от корекция. От нея следва да отпадне Глава 4, обемът на която (от 3 страници) не оправдава обособяването на отделна глава. От друга страна смятам, че е отделено прекалено голямо внимание на въпросите на перемпцията в Глава 3, като се държи сметка за предложението на докторанта институтът на перемпцията да бъде отменен. Най-сетне, номерацията на точките и подточките отделните глави, посочена в съдържанието, не съответства на номерацията в отделните глави. Несъответствието следва да се отстрани при подготовката на дисертационния труд за публикуване.

Второ, докторантът изследва самоцелно (в някои случаи много детайлно) въпроси, които са извън темата или имат твърде далечна връзка с темата на дисертационния труд. Такива са напр. проблемите, свързани с прилагането на погасителната давност при разглеждане на иска по чл. 422 ГПК (с. 45), които нямат връзка с изясняването на основанието за прекратяване на изпълнителния процес по чл. 433, ал. 1, т. 4 ГПК. Ненужно с оглед темата на дисертационния труд е напоителното изясняване на института на погасителната давност (с. 112 – 123), както и анализът на спирането на течението на срока на погасителна давност (с. 126 и сл.), а на с. 131 въпреки заглавието на т. 1.3.3. се анализира прекъсването на течението на срока само на погасителната давност, но не и на срока при перемпцията.

Трето, при анализа на въпроса дали постановлението за прекратяване на изпълнителното производство на основание чл. 433, ал. 1, т. 1, 3, 4 и 7 ГПК има декларативно или конститутивно действие (с. 74 и сл.), е неубедителен направеният от докторанта извод, че в част от тези основания постановлението за прекратяване имало декларативно действие. Подобен извод не може да бъде направен де леге лата, независимо от различите схващания по въпроса в доктрината и практиката. Неверен е и използваният от докторанта критерий за преценката дали постановлението за прекратяване има едно от двете действия в зависимост от това дали съдебният изпълнител има или няма право на преценка дали да прекрати производството. Единствено верен критерий в тази връзка е обстоятелството дали постановлението за прекратяване е елемент от фактическия състав на прекратяване на изпълнителното производство или само констатира наличието на такъв фактически състав.

Четвърто, неприемлив е изводът, че преклузивният срок по чл. 433, ал. 1, т. 8 ТЗ започва да тече от „датата на подаване на молбата за образуване (започване на принудителното изпълнение – бел. Моя: Гр. Гр.) до съдебния изпълнител“ (с. 125). Този извод не може да бъде споделян де леге лата от текста на т. 8 – според т. 8 изпълнителното производство се прекратява ако вискателят *не поиска извършване на изпълнителни действия* в продължение на две години. Но именно с петитума на молбата по чл. 426, ал. 1 ГПК за започване на изпълнителното производство вискателят *посочва изпълнителните действия*, които съдебният изпълнител трябва да предприеме, за да събере вземането от

длъжника. Това обстоятелство се признава от докторанта на с. 136, в което той заявява, че задължителен реквизит на молбата, съгласно чл. 426, ал. 2 ГПК е посочването на начина на изпълнението. Докторантът правилно отбелязва в тази връзка, че изпълнителното действие е елемент от задължителното съдържание на молбата.

Пето, на места докторантът се позовава на схващания в теорията, без да сочи източника, на който се позовава ((с. 127).

8. Заключение.

Направените критични бележки не омаловажават качествата на дисертационния труд, на който давам положителна оценка. Той представлява завършен научен продукт, който е постигнал целите, поставени пред него и съдържа значими научно-приложни резултати. Последните представляват оригинален принос в науката и свидетелстват за задълбочените теоретични знания на докторанта в областта на гражданското материално и процесуално право, както и за неговата способност за самостоятелно провеждане на научно изследване. От друга страна докторантът притежава ОКС „Магистър“ и отговаря на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 ЗРАСРБ във вр. с приложение към чл. 1а, ал. 1 от 122 ПМС/2018 г. за изменение и допълнение на ППЗРАСРБ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в Област: Социални, стопански и правни науки по ППЗРАСРБ. В тази връзка са налице условията на чл. 6 ЗРАСРБ, чл. 24, ал.1 във вр. с чл. 1а, ал. 1 ППЗРАСРБ и Приложение към чл. 1а, ал. 1 ППРАЗСБ, прието със 122 ПМС от 29 юни 2018 г. за изменение и допълнение на ППЗРАСРБ, на чл. 27 ППЗРАСРБ, както и условията на чл. 29 – 32 от Правилник за развитие на академични състав на ПУ „П. Хилендарски“ за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на редовен докторант Румен Георгиев.

Поради гореизложеното, като потвърждавам поставената от мен *положителна оценка* за проведеното научно изследване и за постигнати с него научно-приложни резултати, ***предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Румен Николаев Георгиев – редовен докторант в ЮФ на ПУ „П. Хилендарски“ образователната и научна степен ‘доктор’ в област на висше образование: 3. Стопански, социални и правни науки, професионално направление 3.6. Право. Докторска програма „Граждански процес“.***

26 февруари 2024 г., гр. София

Изготвил становището:

проф. Григор Найденов Григоров